

NVE 2341
V 1942Tilhører Vassdragsdirektørens
arkiv. Maa ikke uttages

Tillatelse

for

Trondheim kommune

til å gjennomføre en regulering av Essandsjøen i Tydal herred, Sør-Trøndelag fylke.

Ved Ministerpresidentens beslutning 10. september 1942 er det bestemt:

- «1. I medhold av Vassdragsreguleringsloven av 14. desember 1917 tillates det Trondheim kommune å gjennomføre en regulering av Essandsjøen i Tydal ved 6,5 m oppdemning og 0,6 m senkning og iøvrig i det vesentlige overensstemmende med søknad 29. november 1935.
2. Tillatelsen gis på de betingelser som er tatt inn i Arbeidsdepartementets innstilling 10. september 1942.
3. Det fastsettes manøvreringsreglement for reguleringen overensstemmende med det utkast som er tatt inn i Arbeidsdepartementets ovennevnte innstilling som gjeldende inntil videre.»

BETINGELSER

for Trondheim kommunes tillatelse til å gjennomføre en regulering av Essandsjøen i Tydal.

Fastsatt ved Ministerpresidentens beslutning 10 september 1942.

1.

Reguleringskonsesjonen gis på ubegrenset tid.

Dersom vassfall der ikke tilhører staten eller norske kommuner deltar i reguleringen eller blir medeiere i reguleringsanlegget gjelder konsesjonen for disses vedkommende i femti år fra konsesjonens datum. Ved konsesjonstidens utløp tilfaller disse vassfallseieres andeler i reguleringsanlegget staten uten vederlag.

Reguleringskonsesjonen kan ikke overdras.

Det utførte reguleringsanlegg eller andeler deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall i samme vassdrag nedenfor anlegget.

Anlegget må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

I det 35te år etter at konsesjonen er gitt, skal staten kunne innløse de andeler i reguleringsanlegget som måtte tilhøre eiere for hvem reguleringstillatelsen er tidsbegrenset. Benytter staten seg ikke herav skal den i det 10. år deretter ha samme adgang. Bestemmelsen om innløsning må være meldt reguleringsanleggets eier 5 år i forvegen. Innløsningssummen blir å beregne under hensyn til at grunnstykker og rettigheter samt vannbygningsarbeider og hus har en verdi svarende til hva de bevislig har kostet ved ervervelsen med fradrag for amortisasjon etter en amortisasjonstid av 50 år. For annet tilbehør beregnes den tekniske verdi etter skjønn på statens bekostning.

Anlegget skal ved innløsningen være i fullt driftsmessig stand. Hvorvidt så er tilfelle, avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn av uvillige menn på statens bekostning.

Konsesjonæren plikter på sin bekostning å utføre hva skjønnet i så henseende måtte bestemme.

3.

For den øking av vannkraften, som innvinnes ved reguleringen skal det erlegges følgende årlige avgifter:

Til staten kr. 0.50 pr. naturhestekraft.

Til de fylkes-, herreds- og bykommuner, som departementet bestemmer, kr. 1,00 pr. naturhestekraft.

Økingen av vannkraften beregnes på grunnlag av den øking av vassdragets lågvassføring som reguleringen antas å ville medføre utover den vassføring som har kunnet påregnes år om annet med den tidligere bestående regulering i vassdraget. Ved beregningen av denne øking forutsettes det at magasinene utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lavvannsperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal anses som den ved reguleringen innvunne øking av vannkraften, avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som den ved reguleringen innvunne vannkraft tas i bruk.

4.

For den i punkt 3 omhandlede øking av vannkraften skal det erlegges en godtgjørelse en gang for alle til staten av kr. 1,00 for hver ved reguleringen innvunnen naturhestekraft. Godtgjørelsen blir å erlegge etter hvert som den ved reguleringen innvunne vannkraft tas i bruk.

5.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter etter post 3, godtgjørelse etter post 4 og om kontroll med vannforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 22 skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement. Avgifter og godtgjørelsen har samme pantesikkerhet

som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 % rente.

6.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende reguleringsanlegget, således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anlegget skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Dets utførelse så vel som dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

7.

Arbeidet må påbegynnes innen en frist av 2 år, etterat konsesjonen er gitt og fullføres innen en ytterligere frist av 5 år.

I fristene medregnes ikke den tid, som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major) streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

8.

Til anlegg og drift skal utlukkende anvendes funksjonærer og arbeidere som har norsk innføds- eller statsborgerrett.

Vedkommende myndighet kan dog tillate unntakelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig.

Såfremt ikke offentlige hensyn taler derimot kan fremmede arbeidere også tillates benyttet når de har hatt fast bopel i riket i det siste år.

For hver dag noen i strid med foranstående bestemmelser er i konsesjonærens tjeneste, erlegges til statskassen en løpende mulkt stor inntil kr. 50,00 — femti kroner — for hver person.

9.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anlegget anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusiv toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer, når særlige hensyn gjør det påkrevet.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegges konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

10.

Forsikring tegnes fortrinsvis i norske selskaper, hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske.

11.

Arbeiderne må ikke pålegges å motta varer istedenfor penger som vederlag for arbeid eller pålegges noen forpliktelse med hensyn til innkjøp av varer (herunder dog ikke sprengstoff, verktøy og andre arbeidsmaterialer). Verktøy og andre arbeidsredskaper, som utleveres arbeiderne til benyttelse, kan bare kreves erstattet, når de bortkastes eller ødelegges og da bare med deres virkelige verdi beregnet etter hva de har kostet konsesjonæren med rimelig fradrag for slitasje. Hvis konsesjonæren holder handelsbod for sine arbeidere, skal nettooverskuddet etter revidert årsregnskap anvendes til almenntilgang øyemed for arbeiderne. Anvendelsen fastsettes etter samråd med et av arbeiderne oppnevnt utvalg, som i tilfelle av tvist kan forlange saken forelagt for vedkommende departement til avgjørelse.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anlegget.

12.

Konsesjonæren er forpliktet til når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, å skaffe arbeiderne den til enhver tid nødvendige lægehjelp og å holde et for øyemedet tjenlig sykehus med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

13.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sunt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departements samtykke berettiget til i anled-

ning av arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet.

14.

Konsesjonæren er forpliktet til etter avgjørelse av vedkommende departement å erstatte vedkommende fattigkommune dens utgifter til fattigunderstøttelse av de ved anlegget ansatte arbeidere og deres familier.

15.

Konsesjonæren er forpliktet til i den utstrekning som fylkesveistyret bestemmer, å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger og bruer, hvor disse utgifter antas å bli særlig øket ved anleggsarbeidet. Veger og bruer som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri avbenyttelse for almenheten, forsåvidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for anlegget.

Konsesjonæren skal videre utføre de foranstaltninger, som fylkesvegstyret finner nødvendig for såvidt mulig å avhjelpe skade og ulempe, som for almenheten måtte oppstå på is- og vinterveger.

Fylkesvegstyrets avgjørelse kan innankes for departementet.

16.

Innen reguleringen tas i bruk skal konsesjonæren til fremme av fisket i vassdraget opprette et fond, hvis størrelse fastsettes til kr. 10 000,00.

17.

Innen reguleringen tas i bruk skal konsesjonæren innbetale til Tydal kommune kr. 25 000,00, som avsettes til et fond, hvis renter etter nærmere bestemmelse av kommunen anvendes til fremme av jordbruk i distriktet.

18.

Ved damanlegget skal det tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle, uten at anleggets eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anlegget eller dets benyttelse. Anleggets eier må uten godtgjørelse finne seg i bruk av anlegget, som skjer i krigsøyemed.

19.

Vannslipningen skal fortrinnsvis skje etter behovet for Brautfossen og Kistafossen i Nea, dog kan den inntil disse er utbygd foregå etter behovet for kraftverkene nedenfor Selbusjøen.

Nærmere bestemmelse om vannslipningen blir å innta i et reglement som departementet på forhånd utferdiger.

Viser det seg at slipningen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan departementet uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

En norsk statsborger, som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før reglementet er fastsatt.

Forsåvidt vannet slippes i strid med reglementet, kan konsesjonæren pålegges en tvangsmulkt til staten av inntil kr. 1 000,00 for hver gang etter departementets nærmere bestemmelse.

20.

Reguleringsanleggets eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrografiske iakttagelser, som i det offentlige interesse finnes påkrevd, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. Den tillatte oppdemningshøyde og den tillatte laveste tapningsgrense betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker, som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter, som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anlegget, skal tilstilles Norges Geografiske Opmåling med opplysning om, hvordan målingene er utført.

21.

Eieren skal uten vederlag for det utførte anlegg finne seg i enhver ytterligere regulering i vedkommende vassdrag, som ikke forringer den tillatte regulerings effekt, og han skal vederlagsfritt avgi fornødent driftsvann til mulige senere kanalanlegg for statens regning.

22.

De vassfalls- og brukseiere som benytter seg av det ved reguleringen innvunne driftsvann, er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner, som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne øking av kraften (beregnet som angitt i post 3). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Når 30 år er forløpet fra konsesjonens meddelelse, kan de kommuner hvis interesser berøres av reguleringen, uansett den ovenfor betingede prosent for kraftavgivelse og uten hinder av den foran fastsatte begrensning med departementets samtykke, etter hvert som kraft blir ledig, kreve avgitt fra de av vassdragets vassfall der tilhører norske kommuner, ytterligere kraft, så vidt fornødent til å dekke deres eget behov eller til å forsyne deres innvånere

med kraft og lys, varme, gårdsdrift, håndverk eller småindustri.

Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnettet, hva enten ledningene tilhører reguleringsanleggets eier eller andre. Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økte utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen, som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften leveres etter en maksimalpris beregnet på å dekke produksjonsomkostningene — deri innbefattet 6 prosent rente av anleggskapitalen — med tillegg av 20 prosent. Hvis prisen beregnet på denne måte vil bli uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallet kan gi er tatt i bruk, kan dog kraften i stedet forlanges avgitt etter en maksimalpris som svarer til den gjengse pris ved bortleie av kraft i distriktet. Maksimalprisen fastsettes ved overenskomst mellom vedkommende departement og konsesjonæren eller i mangel av overenskomst ved skjønn. Denne fastsettelse kan så vel av departementet som av konsesjonæren forlanges revidert hvert 5. år. Hvis eieren leier ut kraft, og kraften til kommuner eller stat kan uttas fra kraftledning til noen av leietagerne, kan kommunen eller staten i ethvert tilfelle forlange kraften avgitt til samme pris og på samme vilkår som leierne av lignende kraftmengder under samme forhold.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år, for hver gang kraften uttas.

Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

23.

Departementet kan under særlige omstendigheter gi en vassfalls- eller brukseier, som ikke er medeier i reguleringsanlegget, tillatelse til å benytte driftsvann, som er innvunnet ved reguleringen, mot en årlig godtgjørelse til reguleringsanleggets eier. Denne godtgjørelse skal i tilfelle av tvist fastsettes av departementet.

24.

Reguleringsanleggets eier underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av reguleringsanleggets eier etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

25.

Alle heftelser som hviler på anlegget, faller bort, når og i den utstrekning det i henhold til reguleringskonsesjonen går over til staten eller innløses av denne.

26.

Reguleringskonsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anlegget er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget, for hvilke reguleringen kan medføre forpliktelser.

MANØVRERINGSREGLEMENT

for regulering av Essandsjøen i Tydal.

Fastsatt ved Ministerpresidentens beslutning 10 september 1942.

1.

Reguleringsgrensene er:

Øvre	kote 729,5
Nedre	« 722,4

Reguleringshøyde 7,1 m

Reguleringsgrensene skal betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

2.

Det avgis vann til den alminnelige fløtning overensstemmende med de ved overenskomst eller skjønn fastsatte bestemmelser.

3.

Det skal ved manøvreringen has for øye at vassdragets tidligere flomvassføring ikke forøkes og at den naturlige lågvassføring ikke forminskes til skade for andres rettigheter. Ved vannslipningen skal det tas særlig hensyn til at isforholdene i vassdraget ikke forværres. For øvrig skal den fortrinsvis skje etter behovet for Brautfossen og Kistafossen i Nea, dog kan den inntil disse er utbygd foregå etter behovet for kraftverkene nedenfor Selbusjøen.

4.

Til å forestå manøvreringen antas norsk statsborger som godtas av vedkommende departement.

Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen kan bestemme hvor damvokteren skal bo og om han skal ha telefon i sin bolig.

5.

Det skal påses at reguleringsanlegget til enhver tid er i god stand og at flomløpet ikke hindres av is eller lignende.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander samt observeres og noteres, om det forlanges, regnmengder, temperatur m. v. Avskrift av protokollen sendes ved hver måneds utgang til Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen.

6.

Viser det seg at slipningen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Departementet uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.